

راهنمای واحد درسی ذخیره و بازیابی اطلاعات در نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

مدرس / مدرسین: دکتر محمد هیوا عبدخدا- دکتر عذرا دائی

پیش نیاز یا واحد همزمان:

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: ۱/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی مقطع: کارشناسی ارشد

تعداد جلسات: ۱۷ جلسه

تاریخ شروع و پایان جلسات: از شروع ترم تا پایان جلسه هفدهم

زمان برگزاری جلسات در هفته: روزهای چهارشنبه ها ساعت ۱۰ الی ۱۲

مکان برگزاری جلسات حضوری: دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، طبقه اول، کلاس ۲۰۱

هدف کلی و معرفی واحد درسی:

فعالیت‌هایی که برای تحلیل و سازماندهی مدارک و منابع صورت می‌گیرد ذخیره اطلاعات، و تلاش‌هایی که برای یافتن یک یا چند مدرک از میان انبوه مدارک ذخیره شده انجام می‌شود بازیابی اطلاعات نام دارد. نظام‌هایی که این جریان‌ها در آنها روی می‌دهد نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات خوانده می‌شود. نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات معمولاً به منظور دسترس‌پذیر کردن مجموعه‌ای از منابع اطلاعاتی برای استفاده‌کننده‌ای که مایل به کسب این اطلاعات است طراحی می‌گردد. اطلاعاتی که در نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات ذخیره می‌شود یا صرفاً شامل داده‌های کتابشناختی است، مانند مشخصات کتاب‌ها، اسناد و مدارک، و مقاله‌های مجلات؛ یا اصل مدرک است که همراه مشخصات آن عرضه می‌شود. حالت اخیر پایگاه داده‌های تمام متن نام دارد.

نظام‌های بازیابی اطلاعات را در معنای وسیع می‌توان برای دستیابی به مجموعه‌های تصویری، فیلم، پروانه‌های ثبت اختراع، و جز آن نیز مورد استفاده قرار داد. در هر حال، هدف هر نظام ذخیره و بازیابی اطلاعات آن است که در اسرع وقت بیشترین اطلاعات مرتبط با نیاز استفاده‌کننده را – آن‌طور که در درخواست وی ذکر شده – در اختیار بگذارد.

هدف کلی این درس آشنایی با مفهوم ذخیره و بازیابی اطلاعات، اهمیت نظام‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی در سازماندهی، بازیابی اطلاعات، و طراحی و شناخت و ویژگی‌های پایگاه ذخیره اطلاعات می‌باشد.

انتظار می رود فراگیران بعد از گذراندن این دوره بتوانند :

توصیه می شود حداقل ۸۰ درصد اهداف آموزشی براساس آخرین نسخه کوریکولوم مربوطه نوشته شوند و دربرگیرنده اهداف دانشی، نگرشی و سایکوموتور نیز باشند.

۱. با مفهوم پایگاه داده و اجزای آن آشنا شده و قادر به تشریح و تبیین اهمیت آن در نظام های ذخیره و بازیابی اطلاعات باشد.
۲. با ویژگی های پایگاه داده، معماری پایگاه داده، و مدل های آن آشنا شده و قادر به تبیین و تشریح انواع پایگاه و مقایسه بین آن ها باشد.
۳. با زبان های برنامه نویسی پایگاه داده مانند SQL و مدل ERD در پایگاه داده آشنا شده و قادر به ترسیم مدل ERD برای کتابخانه دانشکده با در نظر گرفتن حداقل ۴ موجودیت باشد.
۴. با مفاهیم موتور داده و دیکشنره داده آشنا شده و قادر به تبیین و تشریح اهمیت و جایگاه آن در نظام های ذخیره و بازیابی اطلاعات باشد.
۵. با مفهوم سیستم مدیریت پایگاه داده (DBMS) آشنا شده و قادر به تبیین و تشریح اهمیت آن در ذخیره و بازیابی اطلاعات باشد.
۶. با استانداردهای ذخیره و بازیابی اطلاعات آشنا شده و قادر به تبیین و تشریح اهمیت آنها در نظام های ذخیره و بازیابی اطلاعات باشد.
۷. با انواع مدل های ذخیره و بازیابی اطلاعات اعم از مدل های کلاسیک و نوین آشنا شده و قادر به مقایسه آنها باشد.
۸. با انواع مدل های اطلاع یابی آشنا شده و قادر به تشریح هر کدام و مقایسه آنها باشد.
۹. با مفهوم ربط در بازیابی اطلاعات آشنا شده و قادر به محاسبه شاخص های مرتبط ارزیابی پایگاه اطلاعات مانند ربط، دقت، و ریزش کاذب، جامعیت و مانعیت باشد.

شیوه ارائه آموزش

روشها، تکنیک ها و یا مدلهایی که برای تدریس مباحث درسی در این واحد قرار است از آنها استفاده شود.

سخنرانی همراه با ارایه اسلاید توسط ویدئو پروژکتور

کار عملی

بحث و بررسی تکالیف

پرسش و پاسخ

شیوه ارزیابی دانشجو

نحوه ارزیابی در طول ترم و آزمون پایان ترم لازم است با ذکر نوع آزمون و همینطور ذکر بارم نمره به تفکیک هر یک از بخش های ارزیابی اعم از نمره حضور غیاب، انجام تکلیف، مشارکت در بحثهای کلاسی، انجام کار گروهی و کوئیزها و ... لازم در این بخش بطور دقیق و شفاف مشخص شود.

ارزیابی در طول ترم شامل حضور موثر در کلاس، مشارکت در مباحث علمی انجام شده، انجام تکالیف هر جلسه و تکالیف دوره ای به ارزش ۵ نمره، و آزمون پایان ترم کتبی به ارزش ۱۵ نمره خواهد بود.

حداقل نمره قبولی برای این درس: براساس کوریکولوم (۱۴ از ۲۰).

تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی: طبق آئین نامه های آموزشی مصوب (حداکثر ۴ جلسه)

منابعی که قرار است سوالات آزمون از آنها طرح شوند باید لیست شوند. اگر قرار است برخی منابع برای مطالعه بیشتر دانشجویان به آنها معرفی شوند ، لیست آنها باید بطور جداگانه در ادامه لیست شود.

ذخیره و بازیابی اطلاعات . قابل دسترسی در <http://www.aiapir.com/f>

دیانی محمد حسین . مفاهیم و روشهای ذخیره و بازیابی اطلاعات در نظام های رایانه ای کتابخانه های ایران

لنکستر، ف ویلفرد . نظامهای بازیابی اطلاعات ، ویژگی ها، آزمون و ارزیابی،

اینگورسن ، پیتز، تعامل بازیابی اطلاعات

جمالی مهمویی، حمیدرضا. ذخیره و بازیابی اطلاعات. دسترسی آنالین edition

Information management for health care professions. Merida L. Jons. Latest edition

عبدخدا، محمد هیوا. "راهبردهای افزایش ترافیک وب سایت های کتابخانه ای". ماهنامه تخصصی کتاب ماه کلیات ۱۳۸۹، شماره ۱۵۰.

عبدخدا، محمد هیوا (۱۳۹۷). "فناوری اطلاعات و سیستم های اطلاعاتی". تهران: چاپار.

از این منابع نمی توان سوال آزمون طرح کرد. این منابع صرفا به منظور تعمیق یادگیری دانشجویان به آنها معرفی می شوند.

1. Christopher D. Manning Prabhakar Raghavan Hinrich Schütze .(2009). An introduction to Information retrieval, Cambridge University Press Cambridge, England, online version
2. James Mayfield Anupam Joshi R. Scott Cost Clay Fink (2010).Information Retrieval and the Semantic Web, available online
3. Mayfield, J. 'Ontologies and text retrieval.' Knowledge Engineering Review 17(1):71-75. 2002.
4. Mirando L. Concepts of Information Retrieval
5. Wikipedia The free encyclopedia
6. Ding, L., Tim Finin, Anupam Joshi, Rong Pan, R. Scott Cost, Joel Sachs, Vishal Doshi, Pavan Reddivari, and Yun Peng, (2004) Swoogle: A Search and Metadata Engine for the Semantic Web, Thirteenth ACM Conference on Information and Knowledge Management (CIKM'04), Washington DC, November 2004.

معرفی فرصتهای احتمالی و فراهم شده توسط اعضای هیئت علمی گروه / دانشگاه / سایر دانشگاهها در طول ترم برای یادگیری بیشتر شامل لیست کارگاهها، وبینارها، کنفرانس ها ، ژورنال کلاب ها و به فراگیران

شرکت دانشجو در کارگاه و دوره های برنامه نویسی و آشنای با زبان برنامه نویسی SQL

اطلاعات تماس

مدرس / مدرسین دوره (تلفن ، ایمیل و):

دکتر محمد هیوا عبدخدا

ایمیل: Hiwaabdekhoda@gmail.com

تلفن: ۰۴۱-۳۱۷۷۵۹۶۷

دکتر عذرا دائی

ایمیل: daei.a@tbzmed.ac.ir

تلفن: ۰۴۱۳۱۷۷۵۹۶۴

کارشناس آموزشی (تلفن ، ایمیل و):